

PETYCJA

Warszawa 4 lutego 2026 r.

Sz. Pan Andrzej Domański

Minister Finansów

Rzeczypospolitej Polskiej

Dotyczy:

standardów rzetelnego postępowania dowodowego przed Krajową Izbą Odwoławczą w świetle art. 45 Konstytucji RP

I. Podstawa prawna

Petycja składana jest na podstawie art. 63 Konstytucji RP oraz ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, gwarantującym prawo do sprawiedliwego i rzetelnego rozpoznania sprawy przez właściwy, bezstronny i kompetentny organ.

II. Status Krajowej Izby Odwoławczej jako organu quasi-sądowego

Krajowa Izba Odwoławcza, choć formalnie niebędąca sądem w rozumieniu Konstytucji RP, pełni funkcję organu quasi-sądowego. Jej rozstrzygnięcia mają charakter władczy, rozpoznają indywidualne sprawy stron oraz bezpośrednio wpływają na ich sytuację prawną i majątkową. Z tego względu do postępowań przed KIO zastosowanie znajdują konstytucyjne standardy rzetelnego procesu, w tym wynikające z art. 45 Konstytucji RP.

W orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka utrwalony jest pogląd, że organy administracyjne o funkcjach orzeczniczych są zobowiązane do zachowania standardów proceduralnych analogicznych do sądowych, w szczególności zakazu arbitralności oraz obowiązku racjonalnego postępowania dowodowego.

III. Przedmiot petycji

Przedmiotem petycji jest problem standardów postępowania dowodowego w postępowaniach przed Krajową Izbą Odwoławczą, w szczególności w sprawach wymagających wiedzy specjalistycznej (np. informatycznej lub technicznej), w których organ orzekający odrzuca opinie eksperckie bez jednoczesnego powołania biegłego lub innego równoważnego źródła wiedzy fachowej.

IV. Uzasadnienie konstytucyjne

Art. 45 ust. 1 Konstytucji RP obejmuje nie tylko formalne prawo do rozpoznania sprawy, lecz również prawo do rzetelnego, kompetentnego i niearbitralnego postępowania dowodowego. Zasada ta znajduje potwierdzenie zarówno w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, jak i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, który wielokrotnie podkreślał, że rozstrzygnięcie sprawy musi opierać się na procedurze zapewniającej stronie realną możliwość przedstawienia argumentów opartych na wiedzy specjalistycznej.

W sprawach, w których rozstrzygnięcie zależy od zagadnień technicznych lub informatycznych, organ orzekający nie może zastępować wiedzy specjalnej własną oceną. Odrzucenie opinii eksperckiej bez powołania biegłego lub innego obiektywnego źródła wiedzy fachowej prowadzi do sytuacji, w której decyzja opiera się na przekonaniu organu, a nie na wiedzy, co narusza zasadę rzetelnego procesu i rodzi ryzyko dowolności rozstrzygnięć.

V. Wnioski

Wnoszę o:

- przeanalizowanie praktyki postępowań dowodowych przed Krajową Izbą Odwoławczą,
- rozważenie wprowadzenia wytycznych dotyczących powoływania biegłych w sprawach wymagających wiedzy specjalistycznej,
- podjęcie działań organizacyjnych lub szkoleniowych wzmacniających standard rzetelnego postępowania dowodowego.

VI. Charakter petycji

Petycja ma charakter systemowy i prewencyjny. Nie dotyczy treści konkretnego orzeczenia ani odpowiedzialności personalnej, lecz standardów proceduralnych w postępowaniach przed Krajową Izbą Odwoławczą.

Wzrostek 100 100000
Dokument podpisany przez
Data: 2026.02.04 18:31:25

Obywatel Rzeczypospolitej Polskiej